

Schriftelijke vragen (artikel 34 RvO)

Datum vraag: 4 augustus 2025

Datum antwoord:

Aan de voorzitter van de raad

Onderwerp: Vragen n.a.v. de uitspraak van Rechtbank Den Bosch over het gebruik van pesticiden nabij gevoelige functies (zoals woningen of kinderdagverblijven).

Het college/de burgemeester wordt verzocht de volgende vraag/vragen schriftelijk te beantwoorden:

Vragen over de gevolgen van deze uitspraak voor Buren

Op 22 juli heeft de rechtbank uitspraak gedaan in het hoger beroep van een kort geding over een verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid van bewoners van een woonwijk. (ECLI:NL:GHSHE:2025:2043)

In de uitspraak concludeert de rechtbank dat het CGTB van een aantal gewasbeschermingsmiddelen niet heeft onderzocht wat de risico's zijn op neurodegeneratieve ziektes (zoals Parkinson, ALS en Alzheimer). Het gaat om o.a. om de middelen met neonicotinoïden, pyrethroiden en pendimethaline. De Rechtbank heeft op die gronden in een civiele procedure de ondernemer een verbod opgelegd m.b.t. het gebruik van deze middelen.

1. Is het College op de hoogte in welke mate deze (en andere niet door het CGTB op dit aspect onderzochte) middelen worden toegepast in de gemeente?
 - a. Zo ja, welke middelen worden toegepast in de nabijheid van gevoelige functies als woningen, openbare parken, sport- en recreatieterreinen, schoolterreinen en speelplaatsen voor kinderen, zorginstellingen en Natura2000-gebieden.
 - i. Hoeveel ondernemers lopen hiermee het risico in een civiele procedure te belanden?
 - b. Zo nee, wat gaat het College, gezien het mogelijke gezondheidsrisico, ondernemen om duidelijkheid te verkrijgen over de toepassing van niet door het CGTB op neurodegeneratieve effecten onderzochte (cocktails van) middelen in de gemeente in de nabijheid van dergelijke gevoelige functies?

Vragen over wat Buren kan doen om onze inwoners te beschermen:

In de uitspraak stelt de Rechtbank dat Nederland artikel 12 van Richtlijn 2009/128/EG (voorzorgsbeginsel) niet volledig heeft geïmplementeerd. Daardoor bestaat er geen wettelijke verplichting voor landbouwers om in de nabijheid van kwetsbare groepen, zoals kinderen, het gebruik van pesticiden te minimaliseren of zelfs achterwege te laten.

Een gemeente beschikt echter wel over mogelijkheden om het gebruik van pesticiden nabij gevoelige functies te reguleren, begrenzen of verbieden (zie Gemeentelijke handleiding Regulering bestrijdingsmiddelen).

2. Is het College op de hoogte van de in de genoemde handleiding vermelde maatregelen om het gebruik van pesticiden nabij gevoelige functies te reguleren, begrenzen of verbieden?
 - a. Zo ja, is het College voornemens om deze maatregelen toe te passen in het Omgevingsplan, niet alleen voor nieuwe ontwikkelingen waar gevoelige functies bij betrokken zijn, maar ook voor bestaande situaties?
 - b. Zo nee, op welke wijze gaat het college acteren nu ze hierop geattendeerd zijn?

Toelichting:

De rechtbank heeft in een civiele procedure de ondernemer een verbod opgelegd m.b.t. het gebruik van een aantal gewasbeschermingsmiddelen. Van deze middelen heeft het CGTB (de instantie die adviseert over de toelating van gewasbeschermingsmiddelen) onvoldoende onderzocht wat het risico is op ziektes die op latere leeftijd ontstaan door blootstelling, zoals Parkinson, ALS en Alzheimer. De rechtbank stelt dat het voorzorgsbeginsel gehanteerd had moeten worden door Nederland.

Ook in onze gemeente worden gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. PvdA-GroenLinks maakt zich zorgen om de gezondheid van telers en omwonenden en wil weten hoe wij onze inwoners beschermen.

Naam en ondertekening:

Leontine de Lange
PvdA-GroenLinks Buren

De beantwoording van het college/de burgemeester:

Het college/de burgemeester wordt verzocht de volgende vraag/vragen schriftelijk te beantwoorden:

Vragen over de gevolgen van deze uitspraak voor Buren

Op 22 juli heeft de rechtbank uitspraak gedaan in het hoger beroep van een kort geding over een verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid van bewoners van een woonwijk. (ECLI:NL:GHSHE:2025:2043)

In de uitspraak concludeert de rechtbank dat het CGTB van een aantal gewasbeschermingsmiddelen niet heeft onderzocht wat de risico's zijn op neurodegeneratieve ziektes (zoals Parkinson, ALS en Alzheimer). Het gaat om o.a. om de middelen met neonicotinoïden, pyrethroiden en pendimethaline. De Rechtbank heeft op die gronden in een civiele procedure de ondernemer een verbod opgelegd m.b.t. het gebruik van deze middelen.

1. Is het College op de hoogte in welke mate deze (en andere niet door het CGTB op dit aspect onderzochte) middelen worden toegepast in de gemeente?
 - a. Zo ja, welke middelen worden toegepast in de nabijheid van gevoelige functies als woningen, openbare parken, sport- en recreatieterreinen, schoolterreinen en speelplaatsen voor kinderen, zorginstellingen en Natura2000-gebieden.
 - i. Hoeveel ondernemers lopen hiermee het risico in een civiele procedure te belanden?
 - b. Zo nee, wat gaat het College, gezien het mogelijke gezondheidsrisico, ondernemen om duidelijkheid te verkrijgen over de toepassing van niet door het CGTB op neurodegeneratieve effecten onderzochte (cocktails van) middelen in de gemeente in de nabijheid van dergelijke gevoelige functies?

Antwoord: Het college heeft geen inzicht op de vraagstelling welk type gewasbeschermingsmiddelen in de gemeente wordt gebruikt. Agrariërs mogen gebruik maken van gewasbeschermingsmiddelen die voldoen aan de Europese en nationale wet- en regelgeving. De Omgevingsdienst Rivierenland voert in de praktijk ook controles uit op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Wel kan hierbij worden opgemerkt dat de geschetste situatie in deze uitspraak niet van toepassing is voor de gemeente Buren. In de gemeente Buren vindt geen lelieteelt plaats waardoor het geschetste gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet in deze gemeente plaatsvindt.

Vragen over wat Buren kan doen om onze inwoners te beschermen:

In de uitspraak stelt de Rechtbank dat Nederland artikel 12 van Richtlijn 2009/128/EG

(voorzorgsbeginsel) niet volledig heeft geïmplementeerd. Daardoor bestaat er geen wettelijke verplichting voor landbouwers om in de nabijheid van kwetsbare groepen, zoals kinderen, het gebruik van pesticiden te minimaliseren of zelfs achterwege te laten.

Een gemeente beschikt echter wel over mogelijkheden om het gebruik van pesticiden nabij gevoelige functies te reguleren, begrenzen of verbieden (zie Gemeentelijke handleiding Regulering bestrijdingsmiddelen).

2. Is het College op de hoogte van de in de genoemde handleiding vermelde maatregelen om het gebruik van pesticiden nabij gevoelige functies te reguleren, begrenzen of verbieden?
 - a. Zo ja, is het College voornemens om deze maatregelen toe te passen in het Omgevingsplan, niet alleen voor nieuwe ontwikkelingen waar gevoelige functies bij betrokken zijn, maar ook voor bestaande situaties?
 - b. Zo nee, op welke wijze gaat het college acteren nu ze hierop geattendeerd zijn?

Antwoord: Het college heeft kennisgenomen van deze handleiding. Het college hanteert de in jurisprudentie vastgestelde richtlijn van 50 meter, waarop een nieuwe gevoelige functie wordt gerealiseerd. Deze richtlijn is tevens opgenomen in de door de raad vastgestelde 'nota van uitgangspunten omgevingsplan buitengebied Buren'. De uitspraak ECLI:NL:GHSHE:2025:2043 ziet toe op lelieeteelt nabij gevoelige functies. Gelet op het gegeven dat geen lelieeteelt in de gemeente Buren plaatsvindt, wijkt het college niet van deze jurisprudentie richtlijn af.